

וּכְשֶׁמִתְמַלֵּאת [ו] הכל פְּרָאוּי, אִז
וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

פְּתַח רַבִּי יֵיסָא וְאָמַר, (איוב לו) לֹא
יִגְרַע מִצְדִּיק עֵינָיו וְאֵת מַלְכִים
לִפְסָא וַיִּשְׁיבֵם לְנִצָּח וַיִּגְבְּהוּ. בֹּא
רְאֵה, כְּשֶׁרְשָׁעִים לֹא שׁוֹלְטִים
בְּעוֹלָם וְנֹאכְדִים מִמֶּנּוּ [מהעולם], אִז
הַצְדִּיק שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
לֹא יִחְיֶה רְשָׁע וּמִשְׁפָּט עֲנִיִּים יִתֵּן.
מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? לֹא יִגְרַע מִצְדִּיק
עֵינָיו. מַה זֶה עֵינָיו? כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(תהלים לד) עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים.

וְאֵת מַלְכִים לִפְסָא - אֵלֹהִים
הַמַּלְכִים הַשׁוֹלְטִים שֶׁנֶּאֱחָזִים
בִּפְסָא. וַיִּשְׁיבֵם לְנִצָּח - שֶׁהִתְקַיְּמוּ
בִּפְסָא בְּקִיּוּם שְׁלָם. וַיִּגְבְּהוּ - לְמַה
וַיִּגְבְּהוּ? לְשֵׁלֵט בְּעוֹלָם, וַיִּתְקַיְּמוּ
הַפְסָא עַל עֲמוּדָיו. דְּבָר אַחֵר
וַיִּגְבְּהוּ - שְׁנוּטָלִים אֵת הַפְסָא
וּמַעֲמִידִים אוֹתוֹ לְמַעַלָּה לְהֶאֱחָזוּ
בְּמִקוּמוֹ פְּרָאוּי, וְאִז הַכֹּל יִחוּד
אֶחָד.

בְּעוֹדָם הוֹלְכִים רְאוּ אִישׁ אֶחָד
שֶׁהָיָה בָּא, וְעָלָם אֶחָד עִמּוֹ רוֹכֵב
עַל כְּתָפוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וַדָּאִי
שֶׁהָאִישׁ הַזֶּה הוּא יְהוּדִי, וְכַדִּי
לְזִכּוֹת אֲנָשִׁים הוּא בָּא. אָמַר רַבִּי
יֵיסָא, נִזְכָּה אֲנִי בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה.

כְּשֶׁהִגִּיעַ אֵלֵיהֶם, אָמַר רַבִּי יֵיסָא,
אֵיפֹה הַכְּלִי [הַמְדָּה שֶׁל הַעֲמִיר] עִם
מֵאכְלֵי הַדְּרֹךְ? אָמַר, כְּדִי שְׂיִזְכּוּ [בו]
אֲנָשִׁים, שֶׁהָרִי יֵשׁ לִי שְׁנֵי בָנִים,
וְהִגִּיעַ הַצְּבָא לְעִיר וְנִשְׁבּוּ, וְכַעַת
אֲנִי הוֹלֵךְ כְּדִי שְׂיִזְכּוּ בָהֶם בְּנֵי
אָדָם. זְכוּ עִמּוֹ וְנִתְּנוּ לוֹ לְאָכֹל.

בֵּינְתָיִם פְּתַח אוֹתוֹ יְהוּדִי וְאָמַר,
(במדבר כח) אֵת קַרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי
וְגו'. הַקְּרָבָן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכָל יוֹם כְּדִי לְזוֹן אֵת הָעוֹלָם

וּמִתְמַן אֲתַבְּרָכָא, לְאַנְהָרָא לְכָל אֵינּוֹן
דְּלִתְתָא, וְכַד (ה"א) אֲתַמְלִיֵּיא, כְּדָא
יְאוּת, כְּדִין וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

פְּתַח רַבִּי יֵיסָא וְאָמַר, (איוב לו) לֹא יִגְרַע
מִצְדִּיק עֵינָיו וְאֵת מַלְכִים לִפְסָא
וַיִּשְׁיבֵם לְנִצָּח וַיִּגְבְּהוּ, תָּא חֲזִי, כַּד חֲיִיבִיא
לֹא שְׁלִטִין בְּעֵלְמָא וְאֲתַאבִּידוּ מִיְגִיָּה (מַעֲלָמָא),
כְּדִין צְדִיק אִיהוּ שְׁלִיט בְּעֵלְמָא, הַדָּא הוּא
דְּכְתִיב, (שם) לֹא יִחְיֶה רְשָׁע וּמִשְׁפָּט עֲנִיִּים
יִתֵּן. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, לֹא יִגְרַע מִצְדִּיק
עֵינָיו, מַהוּ עֵינָיו, כְּמַה דְּאֵת אָמַר (תהלים לד)
עֵינֵי יי אֵל צְדִיקִים.

וְאֵת מַלְכִים לִפְסָא, אֵלִין אֵינּוֹן מַלְכִין
שְׁלִיטִין, דְּאֲתַאחְדָן לִפְסָא. וַיִּשְׁיבֵם
לְנִצָּח, דְּאֲתַקְיָמוּ בְּפִרְסָיָא, בְּקִיּוּמָא שְׁלָם.
וַיִּגְבְּהוּ, אֲמַאי וַיִּגְבְּהוּ, לְשֵׁלֵטָא בְּעֵלְמָא,
וַיִּתְקַיְּמוּ בְּפִרְסָיָא עַל סְמִכּוּהֵי. דְּבָר אַחֵר
וַיִּגְבְּהוּ, דְּנִטְלֵי כְּרִסָּיָא, וְזַקְפִין לָהּ לְעֵילָא,
לְאֲתַאחְדָא בְּאֲתַרְיָה כְּדָא יְאוּת, וְכַדִּין כְּדָא
יְחוּדָא חֲדָא.

עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, חֲמוּ חַד בַּר נָשׁ, דְּהוּוּ אֲתִי
וְחַד יְנוּקָא עֲמִיָּה, רְכִיב עַל כְּתַפִּיָּה.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וַדָּאִי הָאִי בַר נָשׁ יוּדָאִי
אִיהוּ, וְכַגִּין לְזַפְּאָה לְבָנֵי נָשָׂא קָא אֲתִי. אָמַר
רַבִּי יֵיסָא, נִזְכָּה אֲנִי בְּקַדְמִיתָא בִּיָּה.

כַּד מָטָא לְגַבִּיָּהוּ, אָמַר רַבִּי יֵיסָא אֵן
קִיסְתָא דְּטְרִימָא (כ"א קִיסְתָא דְּעִמְרָא) בְּקִירְטוּי
דְּאוּרְחָא, אָמַר בְּגִין דְּיִזְכּוּן (ד"א ל"ג ב"י) בְּנֵי
נָשָׂא, דְּהָא תְרִין בְּנִין אִית לִי, וְאֲתַא טוּרְנָא
לְמִתָּא, וְאֲשַׁתְּבוּ. וְהָאִידְנָא אֲזִילְנָא, בְּגִין
דְּיִזְכּוּן בְּהוּ בְנֵי נָשָׂא. זְכוּ בְּהַדְרִיָּה, וַיְהִיבוּ לִיָּה לְמִיכָל.

אֲדַהְבֵי פְּתַח הוּוּא יוּדָאִי וְאָמַר, (במדבר כח) אֵת קַרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי וְגו'.

ולתת פלפלה למעלה ולמטה, שהרי בהתעוררות שלמטה מתעורר למעלה, ובזה מתפלפלים כל אחד ואחד פראוי.

את קרבני לחמי - זהו שכתוב (שיר ה) אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי. לאשי - זהו שכתוב אכלו רעים וגו'. ומה הקדוש ברוך הוא צוה לעורר מזון למעלה [למטה] כדי לעורר מזון [למעלה] למטה מהמזון ההוא - מי שנותן לקיים נפש על אחת כמה וכמה שהקדוש ברוך הוא מברך אותו, ויעיר לו מזון שלמעלה, ויתברך העולם בשבילו.

אמר רבי יצחק, ודאי זה הסוד פראוי, ויפה אמר. אמר רבי ייסא, ודאי על זה אמר אותו, שלא יזלזל אדם בשום אדם אחד בעולם, בשתי צורות זכינו לאיש הזה.

פתח ואמר, הפסוק הזה אמר רבי אלעזר, את קרבני לחמי לאשי. את קרבני - הסוד של כנסת ישראל, שכתוב את, את דוקא.

קרבני - זהו קרבן וקשר להתקשר. לחמי - זה המזון שבא מלמעלה בהתעוררות שלמטה. לאשי - להכליל שאר החילות האחרים שהצטרכו להזון כל אחד ואחד פראוי לו. ריח ניחחי - זה הרצון והקשר שאוחז את הכל בסוד העולם העליון.

תשמרו להקריב לי במועדו, מי הוא מועדו? בזמן שמתעורר אברהם לעשות רצונו, שכתוב (בראשית כב) וישפם אברהם בבקר, ובזמן שנועך יצחק על גבי המזבח, שאותה השעה היתה בין הערבים. ואמר רבי [תייא] ייסא, אם כך, זה שכתוב במועדו היה צריך להיות במועדים! אמר לו, אותה

רעותיה, דכתיב, (בראשית כב) וישפם אברהם בבקר. ובזמנא דאתעקד יצחק על גבי מדבחא, דההיא שעתא, בין הערבים הוה. ואמר רבי [תייא] ייסא,

קרבנא דקדשא בריך הוא בכל יומא, בגין למיזן עלמא ולמיהב ספוקא לעילא ותתא. דהא באתערוותא דלתתא, אתער לעילא. ובדא מסתפקין כל חד וחד פדקא יאות.

את קרבני לחמי, הדא הוא דכתיב, (שיר

השירים ה) אכלתי יערי עם דבשי שתיתי

ייני עם חלבי. לאשי, הדא הוא דכתיב, (שיר

השירים ה) אכלו רעים וגו', ומה קדשא בריך

הוא פקיד לאתערא מזונא לעילא (לתתא) בגין

לאתערא מזונא (לעילא) לתתא מההוא מזונא.

מאן דיהיב מזונא לקיימא נפשא, על אחת

כמה וכמה דקודשא בריך הוא בריך ליה,

ויתער ליה מזונא דלעילא, ויתברך עלמא

בגיגיה.

אמר רבי יצחק, ודאי רזא דא כדקא חזי,

ושפיר קאמר. אמר רבי ייסא, ודאי

על דא אמרו, דלא יזלזל בר נש, לשום בר

נש אחרא בעלמא, בתרי גוויי זכינא להאי

בר נש.

פתח ואמר, האי קרא אמר (דף קסד ע"ב) רבי

אלעזר (במדבר כח) את קרבני לחמי

לאשי, את קרבני, רזא דכנסת ישראל.

דכתיב את, את דייקא. קרבני, דא איהו

קרבנא, וקשורא לאתקשרא. לחמי, דא

מזונא דאתי מלעילא, באתערוותא דלתתא.

לאשי, לאתפללא שאר חילין אחרנין

דאצטריכו לאתזנא, כל חד וחד פדקא חזי

ליה. ריח ניחחי, דא רעותא וקשורא,

דאתאחדא כלא ברזא דעלמא עלאה.

תשמרו להקריב לי במועדו, מאן מועדו,

בזמן דאתער אברהם למעבד

רעותיה, דכתיב, (בראשית כב) וישפם אברהם בבקר. ובזמנא דאתעקד יצחק על גבי מדבחא, דההיא שעתא, בין הערבים הוה. ואמר רבי [תייא] ייסא,

אי הכי, האי דכתיב במועדו, במועדים מיבעי ליה. אמר ליה, ההיא שעתא, אתפליל אשא במיא ומיא באשא, ובגין כף פתיב במועדו.

תא חזי, בכל קרפנין לא כתיב פמה דכתיב הכא, תשמרו להקריב לי. תשמרו, רזא דשמור, דאיהו צריכא לקרבא לגבי עילא, דכתיב תשמרו להקריב לי במועדו. בימינא ושמאלא, פמה דאתמר באברהם ויצחק, וכלא ברזא עלאה.

אמר רבי ייסא אלמלא לא אתינא הכא, אלא למשמע מלין אלין, דיני זפאין אינון ישראל, בעלמא דין ובעלמא דאתי. על דא כתיב, (ישעיה ט) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

ורבן הלך לגזוז את צאנו וגו'. (בראשית לא) אמר רבי יוסי מאן תרפים, אלא עבודה זרה הוה, ואמאי אקרי תרפים, לגנאי הוה, פמה דתנינן במקום התורף. ומנלן דעבודה זרה הוה, דכתיב, (שם) למה גנבת את אלהי. וכתיב, (שם) עם אשר תמצא את אלהיך וגו'. ולבן חרשא דכל חרשין דעלמא הוה, ובהאי הוה ידע בכל מאי דבעי למנדע.

אמר רבי חייא, בקסם אתעביד. רבי יוסי אומר, בנחש. אמר רבי יהודה, לא אתעבידו אלא בשעתי ידיען. ואמאי אקרי תרפים. בגין דבטשי האי שעתא, והאי שעתא ארפי ידא, פמה דאת אמר, (שמואל ב כד) רב עתה הרף ידך.

אומנא פד עביד ליה, ההוא דינדע רגעי ושעתי קאים עליה, ואמר, השתא

השעה נכלל אש במים ומים באש, ומשום כף כתוב במועדו. בא ראה, בכל הקרבנות לא כתוב כמו שכתוב פאן תשמרו להקריב לי. תשמרו - הסוד של שמור, שהוה צריך להקריב למעלה, שכתוב תשמרו להקריב לי במועדו, בימין ובשמאל, כמו שנאמר באברהם ויצחק, והכל בסוד עליון.

אמר רבי ייסא, אלמלא לא באתי לכאן אלא לשמע הדברים הללו - די לי. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. על זה כתוב (ישעיה ט) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

ורבן הלך לגזוז את צאנו וגו'. אמר רבי יוסי, מה זה תרפים? אלא עבודה זרה. ולמה נקראים תרפים? לגנאי היה, כמו ששנינו במקום התורף. ומנלן לנו שהיו עבודה זרה? שכתוב למה גנבת את אלהי וכתוב עם אשר תמצא את אלהיך וגו'. ולבן המכשף של כל המכשפים של העולם היה, ובזה היה יודע את כל מה שרוצה לדעת.

אמר רבי חייא, בקסם נעשה. רבי יוסי אומר, בנחש. אמר רבי יהודה, לא נעשו אלא בשעות ידועות. ולמה נקראים תרפים? משום שמכים את השעה הזו, והשעה מרפה היד, כמו שנאמר רב עתה הרף ידך.

בשהאמן עושה אותו, אותו שיודע רגעים ושעות עומד עליו ואומר: פעת הרפה וכעת עשה. ולא תמצא מעשה שצריך שירפו ממנו אלא זה. והוא מדבר תמיד

וארפי, והשתא עביד. ולא

ונתן עצות רעות להרע לנפש האדם.

ורחל פחדה, משום שנתן עצה להרע ליעקב, ובשביל בזיון עבודה זרה שמה אותם תחתיה עד שאין יכולים לדבר. שהרי אפשר ואמתקן לדבר, מכבדים ומרביצים לפניו. וכעת מה פתוב? ותשב עליהם. זכר ונקבה היו, ועבודות רבות עושים טרם מדברים. ומשום כך התעכב לכן שלשה ימים, שלא ידע שברח יעקב, שפתוב ויגד ללכן ביום השלישי כי ברח יעקב.

ואמר רבי יהודה, הזמין עצמו בשלשה דברים: הזדרז בכלי הכפשים שהיו לו, והזדרז בכלי זין כדי לאבד אותו מן העולם, שפתוב (דברים כו) ארמי אבד אבי. פיון שראה הקדוש ברוך הוא שרצה לאבד את יעקב, מה פתוב? השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע. והיגו שפתוב יש לאל ידי לעשות עמכם רע. במה בטח? בכפשים שהיו בידו. בא ראה, לכן הלך ביום אחד הדרך שהלך יעקב שבעה ימים כדי לעקר אותו מן העולם. אחד על שהלך, ואחד על אותם התרפים. ואף על גב שרחל היא שעשתה כדי לעקר את אביה מאחרי עבודה זרה - נענשה שלא גדלה את בנימין, ולא עמדה עמו שעה אחת בשביל הצער של אביה, אף על גב שהתכונה לטוב. רבי יצחק אמר, כל אותה התוכחה שהיתה ליעקב עם לכן, החזיר לו ללכן להודות לקדוש ברוך הוא, שפתוב ראה אלהים עד ביני וביניך. בא ראה, פתוב אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו. חזר אותו הרשע לתקלתו.

לאודאה ליה לקודשא בריך הוא, דכתיב (בראשית לא) ראה אלהים עד ביני

תשפח עבדתא דאצטריך דירפון מינה אלא האי. ואיהו מליל תדיר, ויהיב עיטין ביטין לאבאשא לנפשיה דבר נש.

ורחל דחילת, בגין דיהב עיטא לאבאשא ליה ליעקב, ובגין בזיונא דעבודה זרה, שוי לון תחותה, עד דלא יכיל למלא. דהא כד איהו מתתקן למלא, מכבדין ומרביצין קמיה, והשתא מה כתיב, (בראשית לא) ותשב עליהם. דבר ונוקבא הו, ופולחנין סגיאיין קא עבדין לון עד לא ממלא. ובגיני כך אתעכב לכן תלת יומין, דלא ידע דערק יעקב, דכתיב, (שם) ויגד ללכן ביום השלישי כי ברח יעקב.

ואמר רבי יהודה, זמין גרמיה בתרין מלין, אזדרז בכל חרשין דהוה ליה ואזדרז בזינין, בגין לאובדא ליה מן עלמא, דכתיב (דברים כו) ארמי אבד אבי. פיון דחמא קדשא בריך הוא, דבעא לאובדא ליעקב. מה פתיב, (בראשית לא) השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע. והיינו דכתיב, (שם) יש לאל ידי לעשות עמכם רע. במה אתרחיץ, בחרשין דהוו בידיה.

תא חזי, לכן אזל ביומא חד, ארח שבעה ימים דאזל יעקב, בגין לאעקרא ליה מן עלמא. חד, על דאזל. וחד, על אינון תרפים. ואף על גב דרחל איהי עבדת לאעקרא ליה לאבוה מבתר עבודה זרה, אתענשת. דלא רביאת ליה לבנימן, ולא קיימא בהדיה שעמא חדא, בגין צערא דאבוה, אף על גב דאתפונת לטב.

רבי יצחק אמר, כל ההיא תוכחתא דהוה ליה ליעקב בלכן. אהדר ליה ללכן,

לאודאה ליה לקודשא בריך הוא, דכתיב (בראשית לא) ראה אלהים עד ביני